

Payf Poro Timotio nání xámi eañnaríní.

Payf rina Timotio nání Poro xámi eañnaríní. Timotio Esia p̄ropenis̄yo d̄añoríní. Xano émáyf wo aiwí xínáí Judayf wíríní. Poro émáyf aṅfm̄n̄n̄ xwiyfá yayf winipaxf imóniṅf̄p̄i wáf nurimerfná nioní t̄n̄n̄ nawíní wáf riméwiniḡn̄r̄i r̄fpeañoríní (Wáf wurimeiariḡfáwa 16:1-3). Poro t̄n̄n̄ nawíní ami ami neméfisáná xwiogw̄f waú wo Epesasiyo niṅwearí uréwap̄iyiṅe dání “R̄ixa wí e nání ouníní.” n̄iwimón̄r̄fná Timotiomi “Joxí s̄n̄n̄ re niṅwearí Jisasoyá siyikf imóniḡfáyo umen̄weá̄r̄ixíní.” nurár̄im̄i nurí aṅf wí e dání p̄n̄n̄ n̄wiár̄im̄i n̄ib̄r̄fná sekaxf ur̄iṅá̄p̄i t̄n̄n̄ x̄ixen̄i éw̄in̄iḡn̄r̄i payf rina nearí o t̄f̄f̄ e nání mónap̄iṅin̄iḡn̄n̄.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáf wurimeiar̄iṅá won̄r̄in̄n̄. Gor̄ixo —O n̄iweap̄r̄i nene yeáyf neayim̄ixemeaar̄iṅoríní. O t̄n̄n̄ Kiraisí Jisaso —O nene nearim̄enap̄n̄fá nání d̄iṅf̄ nikw̄f̄mor̄i ṅweañwáoríní. O t̄n̄n̄ awaú Poro wáf yeaur̄imein̄fá nání imón̄f̄win̄iḡn̄r̄i n̄r̄fpeaḡf̄ion̄r̄in̄n̄. ² Nioní payf rina Timotioxí — Joxí nioní wáf r̄imear̄iṅá̄p̄im̄i dání Kiraisom̄i d̄iṅf̄ w̄ikw̄f̄ron̄f̄ eṅagi nání ḡf piaxf r̄imear̄iṅá wox̄n̄n̄ṅf̄ imón̄iṅox̄r̄in̄n̄. Joxí nání payf rina nearí mónapar̄iṅin̄n̄. “Ápo Gor̄ixo t̄n̄n̄ negf̄ Áminá Kiraisí Jisaso t̄n̄n̄ awaú wá r̄iwian̄r̄i ayá r̄ir̄im̄ix̄r̄i joxí n̄iwaȳf̄r̄on̄r̄i ṅwearí nání siiri éisixíní.” nimónaríní.

“Xwiyfá wigf̄ d̄iṅf̄ t̄n̄n̄ nip̄imor̄i rariḡfáyo wiaik̄f̄r̄ixíní.” ur̄iṅf̄ nán̄r̄in̄n̄.

³ Nioní Epesasiyo p̄n̄n̄ n̄wiár̄im̄i Masedonia p̄ropenis̄yo nání um̄n̄r̄i nerfná r̄ir̄iṅá̄pa ámi ax̄f̄p̄i

oririminí. Joxí Epesasiyo nɨɨwearí áamá xwiɨfá Jisaso nání nepaxɨɨpí nɨmusiroro xegí bɨ uréwapɨyarɨgífáyo pírí nɨwiaíkmorí “Apí e muréwapɨyipaní.” ureí. ⁴ “Pɨyɨɨfá ikaxíwí rɨnɨɨpimí tɨnɨ aríowa eníná dání wigí niaíwí nemeága nuro yoí wírɨgífápimí tɨnɨ apiaúmí manaxíɨpianí.” ureí. Apimí nanaxíɨrɨnáyí, Goríxo “Nioní ɨɨɨfá nɨnɨkwírɨrɨɨpimí dánɨnɨ gí imónɨgífáyo numeírxɨnɨ.” yaiwɨɨpí tɨnɨ xɨxení mé wigí ɨɨɨfá tɨnɨ nɨpɨmoro síwianí rɨɨwanarɨgífá enagí nání rarɨɨnɨ. ⁵ Ayí wigí wɨnɨyo nání nepa ɨɨɨfá sípí winɨnɨfá nání “Sekaxí e urírxɨnɨ.” rɨrarɨɨnɨ. Áamá ayí apí xɨxení nɨxíɨrɨnáyí, ɨɨɨfá ínɨmí bɨ nɨkwírómáná mɨrɨf ero ɨɨɨfá nɨyaikirorí “Nepa Goríxo wimónarɨɨpí rífa yarɨɨwɨnɨ?” nɨyaiwirɨná esísf bɨ miníf ero Jisasomí ɨɨɨfá nɨwɨkwírɨrɨná sírɨrowiárí mepa ero epaxírxɨnɨ. Apí apí nerɨɨpimí dání wigí wɨnɨyo nání ɨɨɨfá sípí winɨnɨfá enagí nání e urírxɨnɨ. ⁶ Ayí rɨpí nání rɨrarɨɨnɨ. Áamá wa apí apimí pɨnɨ nɨwiárɨro nání rɨxa xaxá nero ararɨxɨnɨfá rarɨɨoí. ⁷ Awa wigí ɨɨɨfáyo dání nɨpɨmórí rarɨgífápí nání majífá nero re nɨyaiwinɨro rarɨgífápí, “Nɨjɨfá mimónɨɨwíf reɨwɨnɨ? Bɨkwíyo e e rɨnɨɨpí, ayí apí apí nání rɨnɨnɨ.” rarɨgífápí nání ení majífá nero aí ɨwíf ikaxí eánɨɨpí nání negí wíyo uréwapɨyaní nání oimónaneyɨnɨro yaiwinarɨgíáwarɨnɨ.

ɨwíf ikaxí eánɨɨpí nání urɨɨfá nánɨrɨnɨ.

⁸ Yawawi nɨjɨfárxɨnɨ. ɨwíf ikaxí eánɨɨpí, ayí naníf imónɨnɨ. E nimónɨɨagí aí Goríxo ɨwíf ikaxí rɨɨpí ayí áamá wigí ɨɨɨfá tɨnɨ nɨpɨmórí rarɨgífápimí sopɨɨfá onírxɨnɨrɨ rɨɨmaní. ⁹ Goríxo e eírxɨnɨrɨ wimónɨɨpí tɨnɨ xɨxení nerɨná ayí re yaiwipíráoí, “ɨwíf ikaxí rɨnɨɨɨfáf áamá wé rónɨgífáyf nánɨmaní. Ayí áamá

xwiyfá xowiaikímf yarigfáyf tñni uníf yarigfáyf tñni nánirini. Ámá Gorixomi ríwíf riwáminini mamoarigfáyf tñni fwíf yarigfáyf tñni nánirini. Ámá Gorixomi paimimf wiarigfáyf tñni arfíki imónigfáyf tñni nánirini. Xaniyaúmi pikiarigfáyf tñni pikioyímf yarigfáyf tñni nánirini. ¹⁰ Ámá apíxí wí tñni fwíf inarigfáyf tñni oxí waúnirani, apíxí wípaúnirani, onarigfáyf tñni ámá pikioamearigfáyf tñni yapí rarigfáyf tñni ‘Sfñá romi dání rirariñini.’ nurimáná ná miyarigfáyf tñni ayí nñni nánirini. Djwíf ikaxíyí, ayí xwiyfá naní imóniñyo pí pí wiaikiarigfáyf nání eni riniñni.” yaiwipfáoi.

¹¹ Xwiyfá api, ayí xwiyfá seáyí e imóniñf, nene yayí neainariñfpi tñni xixeni imónini. Api Gorixo —O ámá nñni yayí umepaxí imóniñorini. O xwiyfá nioni dñf nñniñwirárirí wáf nurimeíwñniñgñirí nñrñpeañfpi nání rariñini.

Poroxfomi wá wianñfpi nání yayí winí nánirini.

¹² Negí Áminá Kiraisí Jisasomi yayí wiarñjarini. O “Porodñf uñwiráripaxorfaní?” nñniawirí xwiyfá oyápi wáf urimeñniñgñirí nñrñpeari ení sixí neamixiñf enagi nání omi yayí wiarñjarini. ¹³ Xámi nioni omi ikayfwíf umearirí ámá xfóyá siyikí imónigfáyo xeanñf ríá tñf wikárirí arfíki númi nurí anñf mixí wiaxfdirí yagáoni aiwí nioni omi dñf mñwíkwfropa nerí nání majfá nikáriniñ e yarñjagi nání o ayá nñnirimiñirí api e niñrini. ¹⁴ Nioni sipí imóniñf e yagáoni aiwí negí Áminá Kiraisí Jisaso wá xwapí ayá wí nñwianfagi ámá xfo tñni nawíni nikáriniñfá dñf wíkwfrorí dñf sixí uyirí yarigfápi nioni eni axfpi nímeanñniñni.

¹⁵ Xwiyáá “Kiraisi Jisaso áamá íwí yariŋwaéne yeáyí neayimixemeanfa nání xwíá tŋyo nání biŋírini.” riniŋípi diŋí ħwiráripaxípirini. Áamá nini arfa niwiro “Neparini.” yaiwipaxípirini. Nineneni íwí yariŋwaéne aiwi ayí yariŋgápi tni xixeni mé seáyí e imóniŋípi yagáoni, ayí nionirini. ¹⁶ Nioni e imóniŋáoni aí Jisasi Kiraiso áamá xfo nání re owiaiwípoiŋiri, “O apaxí mé píri mumamó áamá wigí íwí yariŋgápi ríwímini umamopíri nání xwayí niwiri kikiá ħweariŋoríani?” owiaiwípoiŋiri nioni ayá niniŋimixiri yeáyí niyimixemeaŋirini. Kiraiso e neriniŋipimi dání áamá ríwíyo diŋí niwíkwírori diŋí niyiniŋí tŋgá imónipíríáyí nání nioni, íwí xwapí yagáoni siŋwepigí niŋirini. ¹⁷ Ayinání Gorixo, aŋínamini míxí ináyí aniŋí miní imóniŋo —O wí mipe yariŋorini. Áamá siŋwí winipaxí mimóniŋorini. Ná woni oni ħwá nepaxiŋí imóniŋo, ayí oriŋi. Omi aniŋí ininá seáyí e umfeyoarane yayí umerane néra úwanigini.

“Xámi ririŋwápi nání diŋí nimori xopirárf wíríxini.” uriniŋí nánirini.

¹⁸ Timotioxi, gí íwoxíniŋí imóniŋoxi, agwi payí rina neari “Joxi éirixini.” rirariŋápi, ayí xwiyáá xámi joxi ríwíyo erfápi nání Gorixoyá diŋíyo dání wíá nirókiamorína ririŋwápi tni xixeni axípi rirariŋini. Xwiyáá apimi dání diŋí sixí niriŋi xopirárf wíríxini. ¹⁹ E nerí diŋí wíkwíroariŋwápi xáiwí íá xiriŋi diŋí niyaikirori “Nepa naŋí ríá yariŋni?” niyaiwirína esíŋí bí minariŋípi siŋwí ainenaxídirí éirixini. Áamá wa “Joxi e éirixini.” rirariŋápi ríwímini niŋimoro mepa neróna sini Jisasomi diŋí miwíkwíró

ewé sñjáyo sixf núrort xwirfá ikixenariñjpa axfp e inigtawixini. ²⁰ Ayf waú riwaúriní. Xaimeniaso tñni Arekísadao tñni awaúriní. Awaú “Gor+xomí ikayfwf umearipaxowawimani.” oyaiwinfpuyiniri Seteno xe xeanñj owikáriniri mñni winárini.

2

“*Ámá nñni nání Gor+xomí rixñj wuriyífrixini.*”
urñj nánirini.

¹ Ámá Jisasoyá siyikf imónigtáyf e éfrixiniri ririmfyf seáyf e imóniñjpi, ayf ripirini. Ámá nñni nání Gor+xomí rixñj wuriyiyo yarñj wiuro yayf wiuro éfrixini. ² Dñj wikwíroarñjwaéne piyfá werane kikiáf ñwearane yanfwá nání Gor+xo negf mixf ináyfyo tñni gapimantf neamenjweaarigtá giyf giyo tñni wigf dñj píranñj owimixiniri rixñj wuriyífrixini. Nene “Gor+xomí nixfdíro nání píranñj e rfa yarñjo?” neaiawipaxf imóniñjpi erane ámayo yadimñj imóniñjpi wirane yanfwá nání rixñj wuriyífrixini. ³ Ámá e nerónáyf, Gor+xoyá sñjwfyo dání nanj ero apáni imóniñjpi ero yarñjagfa nání “Rixñj wuriyífrixini.” rarñjini. O nene yeáyf neayimixemeaarñjorini. ⁴ Ámá nñni xwyfá mfkf nepaxñj imóniñjpimí mí nómixiro dñj omópoyiniri wimónarñjorini. Apimí mí ómixáná yeáyf uyimixemeámfaniri nání wimónarñjorini. ⁵ Nene nñjfarini. Ñwfa nepa imóniñjpi, ayf ná woní Gor+xorini. O tñni xfomí sipí wikárarñjwaéne tñni nání wáwujf imóniño, ayf ení ná woní Kiraisí Jisasorini. ⁶ O Gor+xo íná e éwinigñiniri wimóniñjíná imónáná ámá nñnenení negf fwf yarñjwapí gwññj neaikweawárimfaniri neapeñjñigini. Xfo nñneapeirñjipimí dání síwá rénñj neañfrini. Gor+xo ámá niyoní yeáyf

uyimixemeámfánirí nání wimónaríjoríní. ⁷ Nioní Kiraiso e neaiñtípi nání wáf nurímeiarígíáyí wo nimónirí áwaní nurímeíwinígínirí Goríxo nínirípearí —Aga yapí bí miraríñíní. Nepání raríñíní. Goríxo nínirípearí émayí mañí nioniyáyo dání xwiyá nepaxíñí imóníñtípi arfá niro dñí wíkwíroro epírfa nání uréwapiyimfáoní imónimí nání nimixíñtíríní. ⁸ Ayínání ge ge Jisasoyá stíykí imónígíáyí Goríxomí yayí owianeyíníro awí neáníroná “Oxowa omí ríxíñí urífríxíní.” nimónaríní. Ayí “Oxí stíykwí mínípa nemáná wigí wíniyo wíkwí mívónípa ero xíxewiámí mirínípa ero yarígíáwa wé seáyí e nímíeyoaro feapá nemáná ríxíñí urífríxíní.” nimónaríní.

Apíxíwa epaxípi nání uríñí náníríní.

⁹ Apíxíwa ení ámá Goríxomí yayí owianeyíníro awí eánarígíe nání nívíroná píraníñí níteáníro aiktyí xíxentí wigí yínípxípi niyínimí bífríxíní. Ámá weyí onearípoyínirí dáf okiyfá ero nígwí okiyfá iníro rapírapí nígwí xwé roñtyí yíníro mé ¹⁰ apíxí “Ní-áíwí Goríxoyáíwanexíní.” rínarígííwa epaxípi wigí ámayo arírá nívíríñtípimí dání okiyfáníñí inífríxíní. ¹¹ Apíxíwa oxowa uréwapíyarfná xwiyfá mirí ínimí nívuríníro arfá wífríxíní. ¹² Apíxíwa xe oxowamí seáyí e nívimóníro ouréwapíyípoyínirí wínaríñámaní. “Íwa xwiyfá mirí ero oxowamí mañí arfá wíro éfríxíní.” nimónaríní. ¹³ Ayí rípi nání raríñíní. Eníná Goríxo ámá nimíxírfná xámí imíxíño, oxí Adamomí nimíxímáná ríwíyo apíxí Ipímí imíxíñtíríní. ¹⁴ Ayí rípi nání ení raríñíní. Obo yapí wíwapíyíño, ayí Adamomímaní. Ipímí yapí wíwapíyíáná í xwiyfá Goríxo uríñtípi wíáíkníñí enagí nání “Apíxíwa xwiyfá mirí ero oxowamí mañí

ar'á wiro éfríxini." rariñini. ¹⁵ Nioni e niriñi aí apixíwa Gorixomi ñiñi ñiwikwíroa uro ámayo ñiñi sipí ñiwia uro siyikwí mñiñi imóniro ñiteañiri ero nerónayí, niaíwí xirarig'á pimi ñani er'kiemeañip'írarini.

3

Siyikí Jisasoyá imónig'áyo wipenweag'áwa naniñini.

¹ Xwiy'á re riniñip'í ñiñi ñwiraripaxí imóniñip'irini. "Ámá Gorixoyá siyikí imóniñi bimí" go go "Oumeyweamini." ñiyaiwir'náyí, "Nioni api e oemini." wimónariñip'í, ayí awiax'irini. ² Ayináni Gorixoyá siyikí imóniñiyí bimí wipenweañí go go r'ip'í r'ip'í imónwiniñig'ini. Xwiy'á mumear'ipaxí imónwiniñig'ini. Apixí ná wini meawiniñig'ini. Ñiñi ñip'ikwini mimóniñi nani ñikikayó ñañí naniñi kikayówiniñig'ini. Ñiñi ñañí ñimori ámayá siñwíyo ñani wé róniñi imóniñip'ini éwiniñig'ini. Wé ikwianwíyo uñwiraripaxí imónwiniñig'ini. Ámá wimeáaná nipemeáni nuri aiwá mirañí wíwiniñig'ini. Winiyo uréwapiyipaxí imónwiniñig'ini. ³ Inig'í ñinir'ína pap'íkí yarig'ápi nani ñiñi ñiniñi éwiniñig'ini. Wáwiniñi ñimóniri apaxí mé ñixí mimónipa erí awayini wirí éwiniñig'ini. Míxí nípéa memepa éwiniñig'ini. "Ñigwí bí aí ñiniñimúropa oeni." yaiwiarig'ápi wí ñiñi fá ñimaxiripa éwiniñig'ini. ⁴ Xegí s'wí niaíwí píraniñi méwiniñig'ini. E ner'ína niaíwíyí xanoyá ñañí ar'á wiro wéyo umero éfríxiniñi éwiniñig'ini. ⁵ Ámá maj'á nerí xegí s'wí niaíwí píraniñi mumeapa ner'ináyí, "Gorixoyá siyikí imónig'áyí bimí anani píraniñi umeñweapax'irini." riñeaimónariñi? Oweoi, e ner'ináyí, píraniñi mumeñweapaxí enagi nani rariñini. ⁶ Jisasomi s'ini aí ñiñi ñiwikwírori ñix'í ñinir'ína negí neaipenweañí

wo oimónirí sɨŋwʼ mɨwɨnɨpa éfrɨxɨnɨ. O e nimónirí nánɨ wárɨ imónarʼná obo seáyɨ e seáyɨ e nimónirí nánɨŋʼ neánirí xwɨyʼfá meárɨnɨŋʼpa o enɨ xwɨyʼfá meárɨnɨŋʼnɨrɨ nánɨ rarɨŋɨnɨ. ⁷ Ámá wɨ xegʼ yoʼ ráná dɨŋʼ Jisasoyá sɨyikʼ imónɨŋʼfáyʼnéyáyo dánɨnɨ marʼfáɨ, sɨpʼfáyʼfá dɨŋʼyo dánɨ enɨ “Naŋorɨnɨ.” yaiwiarɨŋʼfo, o seaipenweáwɨnɨŋʼnɨ. Dɨŋʼ e mɨwɨwɨwɨarɨŋʼfo enánáyʼ, ámá wɨ nɨwɨápʼnɨmearo o ayá wimopaxʼ enɨpɨ nánɨ ráná awɨ oboyá ŋwɨrárɨnɨŋʼnɨrɨ nánɨ rarɨŋɨnɨ.

Jisasoyá sɨyikʼ imónɨŋʼfáyo seáyʼ wɨarɨŋʼfáyʼ nánɨrɨnɨ.

⁸ Ámá go go “Jisasoyá sɨyikʼ imónɨŋʼfáyo seáyʼ wɨarɨŋʼ wonɨ oimónɨmɨnɨ.” nɨwɨmónɨrʼnáyʼ, dɨŋʼ fá xɨrɨŋo imónɨwɨnɨŋʼnɨ. Naŋʼ rɨrɨ sɨpɨ rɨrɨ mepa éwɨnɨŋʼnɨ. Inɨŋʼ papɨkʼ yarɨŋʼfápɨ nánɨ mɨŋʼ minɨpa éwɨnɨŋʼnɨ. “Amɨpɨ wɨ mɨnɨmúropa oenɨ.” nɨyɨwɨrɨ fʼwʼ urápɨmɨnɨrɨ mepa éwɨnɨŋʼnɨ. ⁹ Apɨ apɨ mepa nerɨ xwɨyʼfá enɨná dánɨ yumʼfɨ imónɨŋʼ Gorɨxo wʼfá ókɨmɨxɨŋʼpɨ nánɨ sɨnɨ ududʼ mɨwɨnɨ “Aga nepa rʼfá rɨnɨnɨ?” nɨyɨwɨrɨ xaɨwʼ fá xɨrɨwɨnɨŋʼnɨ. ¹⁰ Jisasoyá sɨyikʼ imónɨŋʼwaéne seáyʼ neaiipaxʼ imónɨŋʼ worʼtanɨrɨ xámi iwamʼfo iwamʼfo wɨwɨpɨyɨfɨrɨxɨnɨ. E nerʼná rɨxa mɨmɨwɨaró nerɨ wɨ xwɨyʼfá mumeárɨpaxʼ imónɨŋʼpɨ néra warɨŋagɨ nɨwɨnɨrónáyʼ, xe e oimónirí sɨŋwʼ wɨnɨfɨrɨxɨnɨ. ¹¹ Apɨxɨwa enɨ dɨŋʼ fá xɨrɨŋʼfáyʼ imónɨfɨrɨxɨnɨ. Mɨmayʼfo mɨropa ero dɨŋʼ nɨpɨkwɨnɨ mɨmónɨŋʼ nánɨ mɨkɨkayó naŋʼ nánɨnɨ kɨkayoro éfrɨxɨnɨ. Pɨ pɨ nerʼná ámá dɨŋʼ ŋwɨrárɨpaxʼpɨnɨ éfrɨxɨnɨ. ¹² Jisasoyá sɨyikʼ imónɨŋʼfáyʼné seáyʼ seaɨarɨŋʼfáwa apɨxʼ ná wɨnɨ meáfɨrɨxɨnɨ. Wigʼ sʼwɨ nɨaɨwʼ píránɨŋʼ méfɨrɨxɨnɨ. ¹³ Ayʼ rɨpɨ nánɨ “Seáyʼ seaɨarɨŋʼfáwa apɨ apɨ éfrɨxɨnɨ.” rarɨŋɨnɨ. Jisasoyá

siyikí imónigfáyo seáyí wiiarigfá giyí giyí píraninjí n'wiiwíronáyí, ayo wé ikwianwíyo un'wirárpíríá enagi nání raríjini. Kiraisí Jisasomí d'ijí w'kwíroarigfápi nání wíyo áwanj'í nuríríná ení igigí mé ananí urípaxí imónipíríá enagi nání raríjini.

“Joxí áamá Goríxoyáyí epaxípi nání nijfá oimónirí eaaríjini.” uríj'í nániríni.

¹⁴ Nioní xwíyíá rípi r'wamíj'í neáa nuríná “Ríxa ríná n'birí símeáimigíni.” n'yaiwirí d'ijí sikwímonj'ini.

¹⁵ E nerí aiwí nioní m'ibípaxí nimónánáyí, joxí nijfá re imónirífa nání payí r'ina eaaríjini. Áamá Goríxoyá gwí imónigfáarí —Arí áamá Goríxo, d'ijí m'íkt'í ikinoyá siyikí imónigfáyíriní. Íkt'á xwíyíá xaíw'p'íníj'í nimóníro xwíyíá nepaxíj'í imóníj'ípimí sopíj'í warígfáyíriní. Ayí Goríxo e étrixínirí wimónaríj'ípi t'íní x'ixení neríná epaxípi nání joxí nijfá imónirífa nání eaaríjini.

¹⁶ Aga neparíni. Xwíyíá nene d'ijí ikwíroaríj'wápi, Goríxo w'fá mókímíxípa enáná s'íní nijfá mimónípa en'wápi —“Apí aga seáyí émí imóníj'ípiríani?” n'yaiwirane raríj'wápiríni. Ayínání seanj'í níríranená rípi raríj'wáriní, “O síj'ání áamá imónirí kwíyípi ‘O aga wé róníj'oríni.’ owiaiwípoyínirí neaíwapíyirí enj'oríni. Anj'ínajowa síj'w'fá w'ínax'f'íro xwíyíá o nání r'íníj'ípi anj'í ním'íní r'ínímerí enj'oríni. Áamá xw'fá t'f'yo j'weagfáyí d'ijí w'kwíroro Goríxo anj'ínamí nání w'íránirí enj'oríni.” raríj'wáriní.

Áamá Jisasomí r'wíf'í numero kwíyí xegí bimi x'f'díprífáyí nániríni.

4

¹ Kwíyí Goríxoyápi ríxa áwaní re rémixamoníriní, “Sfá yoparıyí tñíná áma wí Jisasomi siní dñí mîwîkwíró ríwí numoríná re epíríáriní. Kwíyí ámí xegí bimi —Api áma yapí wíwapiyaríñpírini. Apimi xfdíro áma kwíyí apimi dání uréwapíyarígíáyí rarígíápi arfá wiro imfóyo dání éwapínarígíápi arfá wiro epíríáriní.” Goríxoyá kwíyípi áwaní e rémixamoníriní. ² Apimi dání uréwapíyarígíáyí yapí owíwapiyaneyínirí yarígíápimi dání wíwapiyarígíáriní. Wigí dñípi íwí ayá wí yarígíápimi dání ríxaxí óríñagi nání íwí nero aí “Ayí íwí rfa yaríñini?” nîyaiwiríná esísí bî minarígíáriní. ³ Ayí “Apíxí mîmeánipani.” ríro “Aiwá api ñwáriní. Mînipani.” ríro yarígíáyíriní. E nerí aí nene xfómi dñí nîwîkwírorane xwíyíá nepaxíñí imóníñpí nání dñí moaríñwaéne Goríxo aiwá api api nání yayí nînimáná nîríxínirí imíxíñíriní. ⁴ Ayí rípi nání raríñini. Amípi Goríxo imíxíñíyí nîni nañíriní. Wí ríwíminí mamopaxí mimónini. Nene Goríxomi yayí nîwirane nîpaxíni imóníñagi nání raríñini. ⁵ Goríxoyá sñwíyo dání aiwá nîpini ananí nîpaxí imóníñagi nání raríñini. Ayí xewaníño amípi nîni iwamfó nimíxírná “Nîpini nañíriní.” ríñípimi dání nîpaxí imónirí nene nînîranéná api nání yayí wiaríñwápimi dání nîpaxí imónirí enagi nání raríñini.

“Rírixímeáyo uréwapíyirí Goríxomi píraníñí xfdírfa nání iwamfó éwapínirí éiríxini.” uríñí nánirini.

⁶ Xwíyíá api joxí yegí nîrixímeáyo nuréwapíyirínáyí, surfma wí mé áma Kiraisí Jisasoyá xínáiwáníñí nimónirí omíñí xixeni nîwiiríná yarígíápa axípi e

erfárini. Joxi e nerfna aiwá ninirinjipimi dani enj sixt éanarinjwápa axtpfninj joxi xwiyá nene dnj wikwíroarinjwápi —Api xwiyá piráninj reñwipéninj joxi nixfda warinjpirini. Nepaxinj imóninjpirini. Apimi dani enj sixt éantrfárini. ⁷ E nerí aí piyinj ikaywípi —Api sa xwá tfo dnjpirini. Niaiwí dnj mímogfápiant rípxápirini. Apimi dnj bí mikwíró aríkwíkwí níwiéra nurí ámá Goríxomi xixeni nixfdírná yarigfápi tñi xixeni erfa nani ámá nífá yaníro nani iwamfó éwapfnarigfápa axtpfninj iwamfó éwapfnirixini. ⁸ Ayf rípi nani “Ámá Goríxomi xixeni nixfdírná yarigfápi tñi xixeni erfa nani iwamfó éwapfnirixini.” rírarinjini. Wará rírowá oneaiinrí nani iwamfó nírewapfnirinjipi, apimi dani nanj onimiápi neaiipaxtrini. E nerí aí Goríxomi xixeni xfdanfá nani iwamfó nírewapfnirinjipi, apimi dani nanj ayá wí neaiipaxtrini. Agwí ríná sni xwá tfo nijwearingánani, rfwfo anjnamí nijwearingánani, nanj neaiipaxt enagi nani rarinjini. ⁹ Xwiyá api, ayf dnj njwiráripaxt imóninjpirini. Ámá arfá níwiri xfdipaxtrini. ¹⁰ Ayf rfwfo anjnamí nijwearingánani, sni xwá tfo nijwearingánani, Goríxomi xixeni xfdanfá nani iwamfó nírewapfnirinjipimi dani nanj neaiwíniginirí agwí ríná rfw nírfkwínimáná aninj miní yarinjwáriní. Nene njwá dnj nonf imónijo —O ámá nijoni yeáyf uyimixemeámánirí enorini. Xfomi dnj wikwíroarinjwaéne anjipaxt yeáyf neayimixemeaarjorini. “O nene e neaiinfárini.” nijaiwirane dnj níkwímorane nani aninj miní yarinjwáriní. ¹¹ Xwiyá api nípiní sekaxt urirí uréwapiyirí éirixini.

“Dixt neritjipimi dani sijnwepigt wiritxini.” uritj nanirini.

¹² Joxi sini ama rfa miritjoxi ai xe peayf onanipoyiniri sijnwf mwinipanit. Joxi we ikwianwtyo ritjwiraripfrit nani Jisasomit ditj wikwifroarigtayf epaxf imonitjipit nani sijnwepigt wiritxini. Jitwanitjoxi nira nuritjipimi dani sijnwepigt wirit nemerina piranitj neritjipimi dani sijnwepigt wirit winityo ditj sipi nitwiritjipimi dani sijnwepigt wirit ditj jwiraripaxfipit neritjipimi dani sijnwepigt wirit ikwirafnanitj nimoniri neritjipimi dani sijnwepigt wirit eritxini.

¹³ Nionit bimfae nani wenitj nerit nitjwearina Goritxomit yayf umeaniro nani awi eanarigte dani xwityfa Goritxoyapit fa nuroimana apimi dani urewapiyirit etj ritremixt wirit eritxini. ¹⁴ Xami Jisasoya stiyikt imonigtayo wipejweagfawa joxi erfapit nani Goritxoya ditjtyo dani wfa rokiamoro we seayt e sikwiaritro eana Goritxo xegf kwityfipimi dani e epaxf oimoniri ditj sixt simonitjipit ditj yaikia mimopani. ¹⁵ Xwityfa “Joxi e eritxini. E eritxini.” ritraritjapit nipini xixenti we oroariminitri eritxini. Ama gityf gityf sijnwf niranirona joxi xwityfa nionit “E eritxini.” ritraritjapit nerit we nitroa waritjagit ranipfrita nani e eritxini. ¹⁶ Jitwanitjoxi yaritjipit nani sijnwf ainenaxfditri urewapiyaritjipit nani enti sijnwf ainenaxfditri eritxini. Kikifa bi mitjwea arfki e yayitritxini. Ayf ritpit nanirini. Joxi e nerina jitwanitjoxi erfkiemeaniri dixt manj arfa siarigtayo erfkiemeari erfa etjagit nani raritjini.

5

“Amayo piranitj owimiximinitri nuritina dixtyo uraritjipa uritritxini.” uritj nanirini.

¹ Áminápia wími píráníḡ owimiximíniri nerfna xwamiánf tfini muripani. Dixf ápowami nipenf urarínḡpa urfirixini. Íwf síkínḡowami píráníḡ owimiximíniri nerfna dixf ríḡwáowami urarínḡpa nipenf urfirixini. ² Apianḡpíami nurifna dixf rinókíwami urarínḡpa urfirixini. Apiyáiwami nurifna íkwiráf wináníḡf nimóniri rinapíwami urarínḡpa urfirixini.

Apixf aníwa nání urínḡpí nánirini.

³ Apixf anf wí úmayí imóninḡagi níwinifna wéyo uméfirixini. ⁴ E rirarinḡagi aí apixf anf gí gí niaíwf tfini imónirirani, fwiáfawéyf tfini imónirirani, enánáyf, ayf epírfá seáyf e imóninḡpí rípirini. Wigf imóninḡáyo wéyo umepírfá nání éwapírfirixini. Wigf xaniyáú umegípa wiwanínḡyf eni ríxa xwé niwiarorína axfpi umepírfá nání éwapírfirixini. E nerónáyf, Goríxo yayf winarínḡpí yarínḡáfa nání rarínini. ⁵ Apixf anf aga úmayf imóninḡf gí gí Goríxo aríraf oniniri dínḡf wikwímoarinḡfirini. E nerfna áríwiyimirani, ikwáwiyirani, omi rixínḡf uriri yarínḡf wiri yarínḡfirini. ⁶ E nerí aí apixf anf gí gí “Pí enínḡo?” níyaiwirí mínḡf winarínḡpíni “Oemini.” níwimónirínáyf, síni sínḡf nimóniri níḡweari aí aga penínínḡf imónini. ⁷ Apixf aníwayá niaíwíyf tfini fwiáfawéyf tfini píráníḡf numero xwíyfá murípaíf imónírfirixiniri nioni rirarinḡapi sekaxf nura úfirixini. ⁸ Ayf rípi nání “Nioni rirarinḡapi sekaxf nura úfirixini.” rirarinḡini. Ámá go go xegf imóninḡfyo mumepa nerfna Jisasomi dínḡf wikwíroarinḡpí ríwf rírwámíni nímamori sípi ámá dínḡf míwikwíroarinḡáfáyf yarínḡápimi ní múrori aga sípi imóninḡpí yarini. E nerí aí go go xanípiaúmi mumepa nerfna ayf aga anípaxf sípi imóninḡpí yarini.

⁹ Apixí aní wí siní xwiogwí 60 mímúropa enáná íkwí Jisasoya siyikí imónigfáyíné apixí aníwami arírá wianfwaníro nání wigí yoí ηwirárarigfánami mīηwiráripa éirixini. E nerí aí í oxí ná womini píraníηí meánagí enagi winiri ¹⁰ “Saní píraníηí nearápariηirini.” rariηagfa arfa wiri “Xegí niaíwí píraníηí meagirini.” rariηagfa arfa wiri áma aní midáníyo aiwá miraní yagí imóniηagi winiri áma Gorixoyáyo arírá niwirfna siyikwípfíniηí nimónimáná arírá wiagi imóniηagi winiri áma wí diηí rfa uxeariηagi niwinirfna seáyí wiagi imóniηagi winiri pí pí naní imóniηípi “Oemini.” niyaiwiri diηí wikwíroagi imóniηagi winiri nerínáyí, íyá yoí anani íkwínamí ηwirárfirixini. ¹¹ E nerí aí apixí aní siní apianípia mimónipa egfíwayá yoí mīηwiráripa éirixini. Ayí rípi nání rariηini. Apixí aní siní apianípia mimónigfíwa “Ámi oxí wo tfini oinaiyi.” wimónaná siní Kiraiso nání diηí mamóniηí nero “Ámi womi omeánimini.” wimónariηí enagi nání rariηini. ¹² Íwa e nerónáyí, oyá sfmímaníyo dánfniηí re rariηíapi, “Ámi oxí mímeání sa Kiraiso tfini nikárfnirfna apánirini.” rariηíapi rfwíminí mamoiηífa enagi nání xwiyfá meárfniηífa imónariηíarini. ¹³ Rípi ení yariηífa enagi nání rariηini. Omíηí bí mé kikiífa néra waníro nání néwapíga nuro aí nepa kikiífa bí yariηíamanti. Aní iwá iwami nemeróná xwiyfá mímáyíó roro wiárf níremoro xwiyfá réproro neróná xwiyfá píraníηí níripaxí mimóniηípi rariηíarini. ¹⁴ Ayínani “Apixí aní siní apianípia mimónigfíwa re éfirixini.” nimónarini. “Ámi oxí nímeáníro niaíwí níxiriro uméfirixini.” nimónarini. Íwa e neróná áma Jisasomí diηí mīwikwíró nene nání wikí neaóniηíyfí wo íwa apini yariηagfa niwinirfna

“Íwa sipí yaríñoi.” nearípaxí wí imónínfámani. ¹⁵ E nerí aí apíxí aní wíwa Setenomi xídiþfri nání ríxa Jisasomi þní nþwiárimí wigími warígíá enagí nání rariñini. ¹⁶ Apíxí Kiraisomi diñí wikwíroarígíá gíyí gíyí wigí apíxí aní enánáyí, Jisasoyá siyikí imónígíáyo aníñí wikáripírixiníri wiwaníñyí íwami píraníñí número arírá wírixiní. Ayí Jisasoyá siyikí imónígíáyí apíxí aní úmayí imónígííwami arírá wipírfá nání rariñini.

Jisasoyá siyikí imónígíáyo wipenweagíáwa nánirini.

¹⁷ Jisasoyá siyikí imónígíáyo wipenweagíá numenwearíná nañí nero píraníñí yarígíáwa yayí owininíri aiwáraní, nígwífraní, miní wiarígíápi “Biaú miní wipaxowarfani?” niyaiwiro wé íkwianwíyo uñwirárfírixiní. Wipenweagíá xwíyíá Goríxoyáþimí dání ení ríremíxí wiro uréwapíyiro yaníro nání aníñí miní yarígíáwa nání ayí añípaxíriní. ¹⁸ Bíkwiyo dání xwíyíá ríþiaú nírini eáníñagi nání rariñini, “Burímákau wítípi exwexwímí oeníri xwíriñwí xapíxapí nosaxa pwaríná bi minípa oeníri mañí gwí míkírfwipani.” nírini eáníri “Nígwí omíñí yarígíáyí wigí omíñí egíápi nání nígwí meapaxíriní.” nírini eáníri enagi nání wipenweagíáyí re yaiwírfírixiní rariñini, “Neaipenweagíáwami yayí owininíri miní wiaríñwápi biaú miní wipaxowarfani?” yaiwírfírixiní rariñini.

¹⁹ Ámá ná woní nþwiáþnímeari Jisasoyá siyikí imónígíáyo wipenweañí womí xwíyíá nuxekwímori “Sipí yarini.” ríranáyí, aríá mþwipani. E nerí aí síñwí wínaróáyí waúraní, waú woraní, enánáyí, ayí ananí aríá wírixiní. ²⁰ Wipenweagíá aríkí íwí yarígíáyo Jisasoyá siyikí imónígíá niyíyá síñwí anígíe dání míxí

urfirixini. Wa eni wayí nero axípi mepa epírfá nání “Niyíyá siñwí anigíe dání urfirixini.” rirariñini. ²¹ E nerí aí nioní Gorixoyá siñwí tíñí e dání tíni Kiraisí Jisasoyá siñwí tíñí e dání tíni aḡínají xfo fá yiyamiximí eḡiyíyá siñwí tíñí e dání tíni xwiýfá joxí mirímúropaxí imóniñí rípi oriríminí. Joxí nioní wiperḡweagíáwa nání rirariñápi nerífná wí nání “Ámá nioniyáyírfani?” niyaiwirí niyinjwíróniñi mepa éirixini. Wí dixíyoní símí símí e nimerí mepa éirixini. Xixeni wigí yarigíápi tíni wíirixini. ²² Joxí ámá wo ayá tíni nímearí Jisasoyá siyikí imónigíáyo wiperḡweañí wo imóníwinigíniñi níwimixiri wé seáyí e mīwikwiáripáni. Apaxí mé wiperḡweañí wo oimóniri wimixáná fwí ayí yarigíápi rixímeaniginiñi rariñini. Joxí fwí bí mé íkwíráfnaxíniñí imóníwinigíniñi rariñini. ²³ Timotioxí, íníná aga simíxí agwíyo siyaríñípi nañí sini nání aga iniigíni mīniḡpa nerí marisínfá nání wayfá iniigí wainí bí tíni nífirixini. ²⁴ Sipí ámá wa éfápi siñániñe dání éfá eḡagi nání sīni pía miníñáná aí ríxa siñáni imónariñíni. E nimóniri aí sipí wa éfápi íniñi dání éfá eḡagi nání pía néfásáná eḡáná siñáni imónariñíni. ²⁵ Axípi éniñí nañí wa éfápi siñániñe dání éfá eḡagi nání siñáni imónariñíni. E nimóniri aí nañí wa yumí éfápi aníñí yumí imónarípaxímani.

6

Ámá xínáíwániñí nimóniro omíñí wiariḡfáyí nánirini.

¹ Ámá xínáíwániñí nimóniro omíñí wiariḡfáyí wigí bosowa nání “Awami wéyo umerane xixeni arfá yímiḡí wirane epaxowarfani?” niyaiwiro api

e wiířixini. Awa Gorixo nani sipi miripa ero none amayo uréwapiyarigwapi nani sipi miripa ero oépoiñiri rirariñini. ² Go go xegí boso Jisasomi dñj wíkwíroarñj wo enánayí, dñj re niwiiwiri paimimí miwipa éwiniñini, “Xfo enti gí Jisasomi dñj wíkwíroarigwí wo enagi nani sa gí niriñimeániñj imóniñj worfani?” E niwiiwiri paimimí miwipa neri ririni yaiwiniñini, “Gí bosí omiñj wiariñáo Jisasomi dñj wíkwíroarñj wo imóniri Gorixo dñj sixí uyarñj wo imóniri eno enagi nani arfá yimigí niwiri omiñj owiimini.” yaiwiniñini. Xináiwániñj nimóniri omiñj wiariñgáyí nani rirariñapimi dani siyikí Jisaso yá imónigfá joxi tñj e ñweagfáyo uréwapiyiri enj rirémixí wiri éřixini.

Mimóní uréwapiyarigfáyí naniñini.

³ Ámá go go xwiyfá nioni rirariñapi marfái, xegí bi imóniñipi —Api xwiyfá píranñj réwapiniñgíapi tñi xixeni mimóniñipirini. Xwiyfá negí Áminá Jisasi Kiraiso rñjpi tñi xixeni mimóniñipirini. “Gorixomi píranñj niñdirina epaxí, ayí apirini.” riniñjpi tñi xixeni mimóniñipirini. Xwiyfá xegí bi imóniñj api fá xirariñj go go ⁴ wari nimóniri aí aga niñfá nañj bi mimóniñorini. O xwiyfá rirowiamí inarigfapi nani wí tñi orinaneyiniri símí xeadfénariñirini. Xwiyfá ximiximí niniro rariñgíapi nani enti wí tñi orinaneyiniri símí xeadfénariñirini. E yariñjipimi dani amá sipi dñj yaiwiniro xwiyfá miximixeawiamí iniro ikayfwí niniro anidñj yaiwiniro ⁵ xixewiamí niniro yariñfárinini. Ámá e yariñgáyí dñj xeyániñj imóniro xwiyfá Jisaso nani nepariñj imóniñipi bi

sini m̄ixen̄iŋŋ̄ imón̄iro eḡáȳr̄ini. Xer̄w̄ni re yai-wiar̄iḡár̄ini, “Gor̄xomi n̄ix̄d̄ir̄iŋ̄ŋ̄pimi d̄ani am̄ipi xwé meap̄r̄a n̄an̄ir̄ini.” yaiwiar̄iḡár̄ini.

“*Ía* x̄ir̄iŋ̄ápi apán̄ir̄ini.” yaiwiar̄iḡáȳf̄ t̄ni e m̄iyaiwiar̄iḡáȳf̄ t̄ni n̄ani ur̄iŋ̄f̄ n̄an̄ir̄ini.

⁶ Aȳf̄ e yaiwiar̄iŋ̄aḡá aí áma “Am̄ipi nioni ía x̄ir̄iŋ̄ápi, aȳf̄ apán̄ir̄ini.” yaiwiar̄iḡáȳf̄ Gor̄xomi n̄ix̄d̄ir̄iŋ̄ŋ̄pimi d̄ani am̄ipi Gor̄xo “E wiit̄m̄iḡni.” yaiwiar̄iŋ̄ŋ̄p̄i w̄i m̄imúrón̄iḡáȳr̄ini. ⁷ Inók̄iwa neax̄ir̄iḡe d̄ani am̄ipi w̄i t̄ŋ̄f̄ imón̄iŋ̄waéne ía neax̄ir̄iḡár̄ani? Péwaé d̄ani eni am̄ipi w̄i n̄imeámi wan̄w̄arani? Oweoi. ⁸ Aȳin̄ani sa aiwá nani n̄an̄ir̄ani, aik̄f̄ ȳinani n̄an̄ir̄ani, apán̄i en̄anáȳf̄, d̄iŋ̄f̄ re oyaiwianeȳf̄, “Nene ía x̄ir̄iŋ̄w̄ápi aȳf̄ apán̄ir̄ini.” oyaiwianeȳf̄. ⁹ E ner̄i aí áma am̄ipi w̄i m̄in̄imúropa oen̄ir̄i yar̄iḡáȳf̄ re yar̄iḡár̄ini. Am̄ipi w̄i n̄an̄ini ayá s̄w̄f̄ nuror̄iná m̄iŋ̄f̄ s̄ix̄f̄ n̄in̄ir̄iŋ̄ŋ̄pimi d̄ani wiwan̄iŋ̄ȳf̄ m̄iréyón̄iŋ̄f̄ p̄ik̄inar̄iḡár̄ini. Aȳf̄ maj̄f̄a nikár̄in̄iro am̄ipi r̄f̄wéná xean̄iŋ̄f̄ w̄imeapax̄f̄ imón̄iŋ̄ŋ̄p̄i n̄ani ík̄f̄niŋ̄f̄ s̄ipi wiar̄iŋ̄r̄ini. Maiw̄i e néra núf̄asáná r̄f̄wéná s̄iwá ner̄i piérop̄r̄f̄ar̄ini. ¹⁰ Aȳf̄ rip̄i n̄ani rar̄iŋ̄ini. Áma n̄igw̄f̄ n̄an̄ini d̄iŋ̄f̄ s̄ipi n̄iwir̄iná aȳf̄ f̄w̄f̄ x̄ixeḡf̄ni oépoyn̄ir̄i wipemear̄iŋ̄r̄ini. Áma w̄i n̄igw̄f̄ n̄an̄ini ík̄f̄niŋ̄f̄ s̄ipi n̄iwir̄iŋ̄ŋ̄pimi d̄ani xw̄iȳf̄a nene d̄iŋ̄f̄ íkw̄r̄oar̄iŋ̄w̄ápi r̄ixa p̄f̄ni n̄iwiar̄imi maj̄imaj̄f̄a néra xer̄w̄f̄m̄i nuro r̄f̄niŋ̄f̄ meár̄inar̄iŋ̄aḡa n̄ani rar̄iŋ̄ini.

“*Pírán̄iŋ̄f̄* ner̄i d̄iŋ̄f̄ niȳim̄iŋ̄ŋ̄p̄i xaíw̄f̄ ía max̄ir̄f̄r̄ix̄ini.” ur̄iŋ̄f̄ n̄an̄ir̄ini.

¹¹ “Gor̄xo ‘Timotio e éw̄in̄iḡni.’ wimón̄ar̄iŋ̄ŋ̄p̄i t̄ni x̄ixeni oem̄ini.” yaiwiar̄iŋ̄ox̄i, s̄ipi apimi pírán̄iŋ̄f̄ éf̄ men̄f̄r̄ix̄ini. E ner̄f̄ná “Wé rón̄iŋ̄f̄ imón̄iŋ̄ŋ̄p̄ini oem̄ini.” yaiwiri “Gor̄xomi pírán̄iŋ̄f̄

nixfdirfná epaxfpini oemini.” yaiwiri “Omi anijf dñf owikwíromini.” yaiwiri “Ámáyo dñf sipi owimini.” yaiwiri “Pí pí nímeáfpí xwámámf oemini.” yaiwiri “Ámáyo nipyiní owimini.” yaiwiri étrixini. ¹² Joxi Jisasomi dñf niwíkwírorfná ámá “Xfo xopiráf ninírfenijot?” niyaiwiniri enj neániri enj menarígfípa axfpí étrixini. E nerí dñf niyimñf joxi e oimóniri wéyo fá rumirñfpí xaiwí fá maxítrítrixini. Joxi nanj imónijf dñf wíkwíronjfpí ríxa ámá obaxí arfá egfe dání waropáf winj enagi nání rírarñjini. ¹³ Goríxo —O pí pí dñf tñf imónijfpí nání mfkí ikiñorini. O tñi Kiraisí Jisaso —O míf ináyf Podiasí Pairato xwiríxf umearfná xfo nání waropáf xixeni inijorini. O tñi awaú arfá egfe dání xwiyfá joxi mímúropaxí imónijfpí rípi orírimini. ¹⁴ Joxi sekaxí Áminá Jisasí Kiraiso nínearimi peyñfpí xixeni étrixini. E nerí Jisaso síjání piaumímf infé nání joxi rídunipaxí imónijfpí mepa néra urí ámá xwiyfá “O sipi yarini.” rímeapaxí imónijfpí mepa néra urí étrixini. ¹⁵ Goríxo moárñfná nimónirfná o síjání piaumímf iníníárini. Ayf rípi nání rarñjini. Goríxo yayf xfo winarñfpí nání xewanijho mfkí ikiñorini. Ná woní onini seáyí e imónijorini. Míxf ináyf nímíni ñweagfáyo seáyí e wimónijorini. Áminá niyoní ení seáyí e wimónijorini. ¹⁶ Anijf nonf ñweaño, ayf ná woní onirini. Wfá o ómíxarñfpí ináyññf píroarñjagi nání ámá anjwi e pupaxomani. Ámá wí síñwí winígfómani. Wí ení síñwí winipaxí imónijomani. Omi ámá níneneni seáyí e uméwanígní. O anijf iníná neameñweáwinígní. “E imóníwinígní.” nimónarini.

Ámá amípi wí mímúronígfáyf epaxfpí nánirini.

¹⁷ Ámá agwí ríná amípi wí mímúronígfáyo re urírixini, “Wárixayíné mimónipa ero amípi seyíné miseamúroaríñpí nání ‘Aníñfí fá xíranfíwáriní. Wí anípa imónínfá meníni.’ míyaiwipaxí enagí nání apimí dñfí mñwirárípa ero éríxiní. E mepa nero Goríxo —O yayí oneainínirípi níneaiapíríná xwapí ayá wí neaiaparíñoriní. Omíní dñfí uñwirárífoyí.” urírixini. ¹⁸ Rípi ení urírixini, “Ámáyo nañfíni wiuro sañfí nurápíroná onímíapi murápí ayá wí urápíro yanfí ewaníf imóníro amípi bí wáwuñfí oimoaneyíníro tíro éríxiní. ¹⁹ Seyíné e nerónáyí, nepa amípi ayá tíñfí imónírí nípémáná ríwíyo seafímeanfá imónírí enípi awí eámeámfí yáraríño. Apí dñfí ñwirárípaxí imóníñpíríní. Apí dñfí níyímíñfí imóníñpí maxírípírfá nání síñáníñfí eánarígfápíríní.” E urírixini.

“Nioní nira weapíapi símímañfímíní tínei.” uríñfí náníríní.

²⁰ Timotioxí, nioní e éríxinírí dñfí rñwiráríñapi ríwíminí mítípaní. Símímañfímíní tínei. Ámá Goríxomí míxídarígfáyí xwíyífá íkfá íwíyo dání rarígfápi tíni xwíyífá ikweakwímí rínaríñpí — “Apí xíxení níjífá imóníñpíríní.” níríro aí yapí rarígfápíríní. Apí tíni gí tíñfí e dání xe orífoyínírí síñwí míwínípa éríxiní. ²¹ Ayí ámá wí “Xwíyífá apimí dání níjífá imóníñwaéneríní.” níríníríñpímí dání ríxa majímajífá néra xewíwímí ugífá enagí nání raríñfíni.

“Goríxo wá ríwianfíwínígníni.” nimónaríní.

Xwiyá Gorixoyá Siripirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 20 Jul 2017

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051